

NKÚ SR uzatvoril kontrolu štátnych podnikov, ktoré spadajú pod MPRV SR

Štátne podniky sú nedostatočne kontrolované a chýbajú im stratégie udržateľného rozvoja. Informoval o tom Ján Balašček z odboru komunikácie a styku s verejnosťou Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ) SR.

NKÚ SR podľa neho uzatvoril kontrolu riadenia piatich štátnych podnikov (Agroinštitút, Agrokomplex, Národný Žrebčín Topoľčianky, Plemenárske služby a Závodisko) a ich zakladateľa - Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (MPRV) SR.

Matečná má pod sebou najviac podnikov

Kľúčovou otázkou podľa kontrolórov je to, či by MPRV SR nemalo zvážiť zmenu ich právnej formy na model, ktorý umožní dosiahnuť vyššiu efektívnosť a hospodárnosť.

Riadenie podnikov napojených na štátny rozpočet zo strany zakladateľa vykazuje prvky formálnosti a riziko vidí úrad tiež v absencii strednodobej stratégie, ktorá by jasne definovala ich kľúčové poslanie v ekonomicko-hospodárskom systéme štátu.

NKÚ SR aj preto odporúča vláde SR novelizovať zákon o štátnom podniku a zákon o prevode majetku štátu na iné osoby.

"Zmena štátneho podniku na akciovú spoločnosť, alebo na príspevkovú, rozpočtovú organizáciu vytvára širšie možnosti pre transparentné financovanie nielen z verejných, ale aj európskych zdrojov, a taktiež je to cesta k vyvodzovaniu osobnej zodpovednosti voči ľuďom, ktorí stoja na čele akejkoľvek verejnej korporácie," vysvetlil Lubomír Andrassy, generálny riaditeľ Kancelárie predsedu NKÚ SR.

"Už tretia tematická kontrolná akcia zameraná na fungovanie štátnych podnikov ukazuje na fakt, že štátne podniky prežívajú len vďaka financiám tečúcim do ich rozpočtov zo strany štátu. Príjmy, ktoré generujú, im vôbec neumožňujú investovať do nevyhnutnej modernizácie a situácia začína byť, z hľadiska zhodnocovania majetku štátu, alarmujúca," dodal.

MPRV SR je zakladateľom najväčšieho počtu - ôsmich - štátnych podnikov s majetkom tesne presahujúcim miliardu eur. NKÚ preverilo ich riadenie a spravovanie postupne v troch etapách kontrolami od roku 2017.

"Aj v tohtoročnej kontrole sme dospeli k záveru, že strategické riadenie či cielená kontrola podnikov zo strany zodpovedných útvarov ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka vykazuje prvky formálnosti," dodal generálny riaditeľ kancelárie predsedu NKÚ SR.

Jedným z príkladov nedostatočnej vnútornej rezortnej kontroly podnikov i neefektívneho nakladania s verejnými prostriedkami môžu byť nedokončené investičné projekty, súvisiace s rekonštrukciou pavilónov Agrokomplexu či s modernizáciou areálu bratislavského Závodiska.

[Celú spávu NKÚ nájdete TU --->](#)

NKÚ upozorňuje na chýbajúcu stratégiu

Kritike čelí aj významne meškajúci proces schvaľovania ročných koncepcií rozvoja podnikov, v ktorých sú určené základné finančné či investičné ciele na nadchádzajúcich dvanásť mesiacov, bez akéhokolvek previazania na strategické dokumenty smerovania rezortu či rozvoja podniku minimálne na obdobie piatich rokov.

Ministerstvo tieto dokumenty neschvaľovalo vopred, pred začiatkom účtovného roka, ale počas roka, v niektorých prípadoch až v druhom polroku.

Národná autorita pre oblasť externej kontroly v tejto súvislosti upozorňuje vládu SR i príslušné výbory slovenského parlamentu na pretrvávajúce riziko spojené s absenciou strednodobých stratégií rozvoja štátnych podnikov.

Kontrola hospodárenia ukázala, že dlhodobý zisk vykazujú dva podniky. Plemenárske služby, ktoré sú každoročným prijímateľom verejných prostriedkov prostredníctvom zmlúv s MPRV SR a štátnej pomoci a Agrokomplex, kde však v roku 2016 bol zisk založený na zaúčtovaní vyššieho odhadu poisťného plnenia za požiar.

NKÚ SR vo svojej správe kriticky hodnotí narastajúci investičný dlh podnikov, teda nedostatočnú starostlivosť zakladateľa o majetok v správe štátnych podnikov.

Ministerstvo už niekoľko rokov neposkytlo podnikom prostriedky na údržbu a modernizáciu stavieb, preto je napríklad stav objektov v NŽ Topolčianky alarmujúci a mimoriadna situácia je tiež v chátrajúcej národnej kultúrnej pamiatke - kaštieli Malanta v správe Agrokomplexu.

Kontrolóri pri preverovaní stavu kultúrnej pamiatky zistili okrem iného skutočnosti, ktoré odstúpili

orgánom činným v trestnom konaní. Ide o možné nezákonné konanie pri kúpe či plánovanej oprave kaštiela.

Nájomca kaštiela - spoločnosť, ktorej spoločník zvíťazil v súťaži na odkúpenie objektu, získal od Pôdohospodárskej platobnej agentúry nenávratný finančný príspevok na jeho rekonštrukciu.

Po preverení súťaže a zrušení predaja kaštiela zo strany súčasného vedenia rezortu požiadal nájomca o predčasné ukončenie zmluvy, avšak dodatkom k zmluve mu PPA umožnila využiť finančné prostriedky na iný projekt, rekonštrukciu rekreačného zariadenia.

Najvyššia kontrolná inštitúcia na základe kontrolných zistení odporúča vláde SR, aby bol priamo do zákona o štátnych podnikoch zakomponovaný postup, pravidlá pre transparentný výber riaditeľov, a tiež členov dozorných rád.

Celý článok nájdete [TU](#).